

Nyt indsatsområde – Synergi med drikkevand, biodiversitet, klima og energi.

Udfordringen

Økologi har potentiale til at sikre rent drikkevand, øge biodiversiteten og øget kulstofbindingen i jorden, og dermed bidrage til målsætningerne i Grøn Vækst. Økologiens force er, at den leverer resultater inden for en samlet palet der blandt andet dækker rent drikkevand, natur- og miljø, og klima og energi. Når resultaterne gøres op på flere områder samtidig, bliver økologien et cost-effektivt værktøj for samfundet. Omlægning til økologi skal derfor i højere grad udnyttes som et aktivt redskab til at sikre rent drikkevand, opnå forbedret natur- og miljøtilstand og øge jordens kulstofopbygning. Det sikrer synergi mellem målsætningerne i Grøn Vækst i forhold til i natur, miljø og klima og målsætningen om en fordobling af det økologiske areal inden 2020.

Initiativerne

Initiativerne bliver delt op i tre områder: Drikkevand, biodiversitet og klima/energi.

Drikkevand

Der etableres en opsøgende omlægningsrådgivning rettet mod bedrifter med arealer ovenpå drikkevandsområder.

Der etableres desuden en støtteordning, til reduktion af N tilførslen på 80 kg/ha harmoniareal. Initiativet finansieres blandt andet som nyt tiltag under EL, hvor der forventes at være ubrugte midler i 2012 og 2013. Efterfølgende i CAP2013.

Forventet positive effekter:

Økologisk drift over drikkevandsområder vil beskytte drikkevandsboringer mod nedsivning af pesticider. Der er i dag mellem 8. – 9.000 drikkevandsboringer.

En tilskudsordning til et reduceret N niveau vil beskytte drikkevandet mod nedsivning af nitrat og gøre økologisk produktion i områderne mere aktuelt.

Biodiversitet

Der etableres en særlig omlægningsrådgivning til landbrug i Natura 2000 områderne og tilstødende landbrugsarealer.

Der etableres en støtteordning for arealer i Natura 2000 områder og tilstødende landbrugsarealer med max tilladt N tilførsel på 80 kg N/ha harmoniareal. Initiativet finansieres via LDP-støtteordninger og som nyt tiltag under EL, der forventes at være ubrugte midler i 2012 og 2013. Efterfølgende i CAP2013.

Forventede positive effekter

Initiativet lægger op til at få større sammenhængende arealer under økologisk drift. Økologisk jordbrug giver 30% større biodiversitet på dyrkningsfladen og på arealerne i tilknytning til de økologiske marker. Desto større sammenhængende arealer, der drives økologisk, desto større er forskellen i biodiversitet

mellem de konventionelle og de økologiske marker. Samtidig er det, ud fra en biodiversitetsbetragtning vigtigt at sætte ind der, hvor der allerede er stor artsvariation.

Etablering af tilskud til et reduceret N loft vil dels være befordrende for beskyttelsen af sårbar natur med lav artsvariation, og det vil gøre økologisk drift mere aktuelt i disse områder.

Klima og energi

Der etableres en støtteordning med tilskud til arealer, hvor der tages slet til biogasanlæg. Tilskuddet gives til arealer med plantedække af flerårige urteagtige planter (typisk varige græsmarker, enge mv.), efterafgrøder samt kvælstofsamlende afgrøder¹. Initiativet finansieres som et nyt energiafgrødetiltag under artikel 68, hvor der forventes at være ubrugte midler fra 2011- 2013. Efterfølgende i CAP2013

Der etableres en tilskudsordning til et reduceret N loft på 80 kg N/ha harmoniareal.

Forventede positive effekter

Initiativet kan reducere landbrugets CO₂-udslip og tilvejebringe grønmasse til biogasanlæg, hvorved der fjernes næringsstoffer fra lavbundsarealer.

Et reduceret N niveau vil reducere udledningen af lattergas og kvælstofoverskuddet. Det vil derved støtte det økologiske landbrug i at fungere som klimaredskab.

Øvrige tiltag

Natur- og klimahandlingsplaner

Ud over de tre ovennævnte tiltag, vil det være gunstigt at få etableret en ordning, hvor der giver tilskud til at udarbejde klimaplaner og naturplaner på alle økologiske bedrifter.

Forventede positive effekter

Udarbejdelsen af natur og klimahandlingsplaner vil også udgøre et vigtigt beslutningsgrundlag i udvælgelsen af tiltag på ejendommen indenfor natur og klima. Dernæst vil det styrke økologien som et effektivt redskab i forhold til miljø, natur og klima og dets positionen som et stærkt merværdikoncept med markedspotentiale

Der igangsættes en udredning af hvorledes der kan etableres en tilskudsordning efter en top-up model.

Forventede positive effekter

EU Kommissionens oplæg til en ny CAP peger på at den fremtidige tilskudsstruktur kan bygges op som et top—up system. Ved at gennemføre en udredning af hvorledes systemet skal etableres så det understøtter det multifunktionelle landbrug vil Danmark få de bedste muligheder for at påvirke CAP forhandlingerne og komme effektivt fra start i den næste CAP periode.

Økologiske husdyr til naturplejeformål

Der bør også iværksættes et initiativ der i højere grad gør det attraktivt at anvende økologiske landbrugsdyr til naturplejeformål – herunder en genberegning af eksisterende ordninger på området.

Forventede positive effekter

Initiativet vil gøre økologisk drift aktuelt i endnu flere områder og øge afgræsningen af naturarealer, der ellers er under tilgroning.

Samlede forventede positive effekter af indsatsområdet

En kombination af miljø- og naturpolitiske tiltag og omlægning til økologisk drift har potentialet til at få omlagt mange tusinde hektar og vurderes til at være et initiativ, som vil medføre stor effekt på arealerne. Samtidig styrker det økologiens markedsmæssige potentiale, at der skabes større synlige synergier mellem økologi, natur, miljø og klima.

Involverede parter

Fødevareministeriet, Landbrug og Fødevarer, Økologisk Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening.

Med venlig hilsen

Danmarks Naturfredningsforening,
Økologisk Landsforening
Landbrug & Fødevarer

/Kirsten Lund Jensen

ⁱ Tilskudsbeløbet foreslås til 1500 kr. pr. ha til arealer, hvor hele afgrøden bruges til biogasproduktion og 750 kr. til arealer, hvor efterafgrøden bruges til biogas.

Der lægges et tilskudsloft ind, så højst 25 % af en bedrifts tilskudsberettigede arealer kan dyrkes med kvælstofsamlende afgrøder med biogasafgrøde-tilskud. (Det skal sikre, at arealet vil holdes inden for den grænse, hvor det bidrager til et sundt sædskifte men ikke udkonkurrerer arealer til foder og fødevarer).